

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Riksgäldens åtgärder för att stärka stabiliteten i det finansiella systemet (2015:2)

Riksgäldskontoret (nedan Riksgälden) är stödmyndighet enligt lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut (stödlagen). Enligt förordning (2007:1447) med instruktion för Riksgälden ska myndigheten i mars varje år lämna en redogörelse till regeringen för de åtgärder som genomförts enligt stödlagen. Enligt Riksgäldens regleringsbrev för budgetåret 2015 ska Riksgälden därutöver lämna redogörelser till Finansdepartementet över aktiva åtaganden enligt stödlagen senast 13 mars och 7 augusti 2015 samt den 15 mars 2016.

1. Garantiprogram för bankernas och bostadsinstitutens upplåning avslutat

Under finanskrisen 2008 fick Riksgälden utifrån förordning (2008:819) om statliga garantier till banker m.fl. i uppdrag att lämna statliga garantier för bankers och bostadsinstituts upplåning (garantiprogrammet). Syftet med garantiprogrammet var att underlätta bankernas och bostadsinstitutens upplåning under finanskrisen och därmed ge bättre förutsättningar för företag och hushåll som behövde låna pengar.

Som mest omfattade programmet sex banker och bolåneinstitut och på sommaren 2009 uppgick garantierna till 354 miljarder kronor. Den 12 maj 2015 förföll det sista lånet som omfattades av garantiprogrammet. I och med det avslutades garantiprogrammet.

De företag som deltagit i programmet har betalat en avgift för garantin. Avgifterna har tillförts stabilitetsfonden och uppgår sammanlagt till 5,9 miljarder kronor. Eftersom ingen garanti har behövt infrias innebär det att programmet genererat ett lika stort överskott.

2. Särskilt stöd till kreditinstitut

Riksgälden får som stödmyndighet ingripa och lämna stöd till kreditinstitut om det behövs för att motverka risk för allvarlig störning i det finansiella systemet i Sverige. Sådant stöd kan lämnas genom garantier, kapitaltillskott eller på annat sätt. Stödet förutsätter regeringens godkännande.

Riksgälden gav 2008 stöd till Carnegie Investment Bank (CIB) i form av ett lån. Lånet finansierades med medel ur stabilitetsfonden (se nedan). Efter att stödet gavs övertog Riksgälden samtliga aktier i CIB, vilka ställts som pant för lånet. När aktierna sedan såldes till Altor och Bure kom Riksgälden och köparna överens om vissa vinstdelningsarrangemang. Inkomsterna från dessa tillförs stabilitetsfonden.

Vinstdelningsarrangemangen är fortfarande aktiva. Till och med den 30 juli 2015 hade 306 miljoner kronor netto tillförts stabilitetsfonden.¹ Omfattningen av de utestående engagemang som genererar vinstdelning enligt avtalet är i dagsläget begränsad, vilket betyder att förväntade återstående flöden från arrangemangen är relativt små.

3. Stabilitetsfondens utveckling

För att finansiera statens stödåtgärder enligt stödlagen beslutade riksdagen 2008 att upprätta en stabilitetsfond. Fondens sammanlagda behållning uppgick vid den 30 juli 2015 till 53,0 miljarder kronor. I tabell 1 och texten nedan beskrivs flödena i stabilitetsfonden.

Tabell 1: Översikt stabilitetsfonden den 30 juli 2015

Typ av transaktion	Miljoner kronor
Kapital, anslag till fonden ²	15 000
Garantiavgifter	5 917
Stabilitetsavgifter	11 882
Influtet CIB och MM ³	306
Nordea (netto)	18 661
Tillförd ränta på behållning	1 323
Förvaltningskostnader ⁴	-73
Totalt	53 016

Samtliga institut som enligt stödlagen kan bli föremål för statligt stöd betalar en årlig stabilitetsavgift till fonden.⁵ Sedan avgiften började tas ut 2009 har sammanlagt 11,9 miljarder kronor fakturerats. Stabilitetsavgift för räkenskapsåret 2014 kommer att faktureras under hösten.

Till stabilitetsfonden har även avgifterna för de garantier som ställts ut inom ramen för garantiprogrammet förts. Totalt uppgår dessa 5,9 miljarder kronor.

Alla transaktioner kopplade till Riksgäldens Carnegieengagemang har löpande bokförts på fonden. Som ovan redovisats har dessa hittills genererat ett överskott på 306 miljoner kronor.

Inom ramen för det s.k. kapitaltillskottprogrammet deltog staten i Nordeas nyemission 2009.⁶ Innehavet tillfördes stabilitetsfonden. Aktierna avyttrades under 2013 och

¹ Minskat med konsultkostnader hänförliga till försäljning av Carnegie

² Inledningsvis år 2008 tillförde staten 15 miljarder kronor genom ett särskilt anslag till stabilitetsfonden.

³ Netto, minskat med konsultkostnader hänförliga till försäljningen av Carnegie.

⁴ Inklusivt arvoden till Prövningsnämnden men exklusive konsultkostnader hänförliga till försäljningen av Carnegie.

⁵ Den årliga stabilitetsavgiften är 0,036 procent av ett underlag som består av merparten av institutets skulder.

⁶ I samband med finanskrisen fick Riksgälden utifrån förordning (2009:46) om kapitaltillskott till solventa banker m.fl. möjlighet att ge solida banker och bostadsinstitut kapitaltillskott i form av antingen skuldförbindelser eller aktiekapital (kapitaltillskottsprogrammet). Programmet avslutades den 30 juni 2011. Endast Nordea deltog i programmet.

inbringade totalt ett överskott om 18,7 miljarder kronor, inräknat årliga utdelningar och försäljningsvinster.

Därtill har fonden kvartalsvis tillförts ränta. Räntan baseras på Riksbanken reporänta. De totala ränteintäkterna från 2008 fram till den 31 juli 2015 uppgick till drygt 1,3 miljarder kronor. Eftersom reporäntan sedan februari 2015 är negativ har stabilitetsfonden för närvarande en räntekostnad.

Riksgäldens förvaltningskostnader i egenskap av stödmyndighet belastar stabilitetsfonden. Ramen för hur mycket som får disponeras för detta ändamål beslutas av regeringen. För 2015 uppgår denna ram till 11 miljoner kronor samt ytterligare en miljon kronor öronmärkta för arvoden till Prövningsnämnden, totalt 12 miljoner kronor.⁷ Sedan fonden inrättades har sammanlagt belastats med cirka 73 miljoner kronor i förvaltningskostnader. Som redovisats i tidigare rapporter har även konsultkostnader i samband med försäljningen av Carnegie belastat fonden.⁸

Enligt Riksgäldens regleringsbrev för 2015 ska Riksgälden i sin roll som stödmyndighet redovisa underlag för administrativa kostnader för verksamheten i budgetunderlaget. Någon närmare redovisning av kostnader ges därför inte i denna rapport.

I tidigare rapporter har Riksgälden lämnat prognoser över stabilitetsfondens framtida utveckling. I och med att regeringen i en lagrådsremiss från den 28 maj 2015 har föreslagit att stödlagen upphävs och stabilitetsavgiften avskaffas är dessa prognoser inte längre aktuella.⁹

I detta ärende har t.f. riksgäldsdirektör Eva Cassel beslutat, efter föredragning av analytiker Tom Andersson.

Eva Cassel

Tom Andersson

---

⁷ Regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende Riksgäldskontoret (Fi2014/2616, Fi2014/4000, Fi2014/4289 (delvis)).

⁸ Se exempelvis Riksgäldens åtgärder för att stärka stabiliteten i det finansiella systemet (2012:1).

⁹ Regeringens förslag är ett led i införlivandet av det s.k. krishanteringsdirektivet i svensk rätt. Enligt förslaget ska stabilitetsavgiften ersättas med en resolutionsavgift som ska föras till en särskild resolutionsreserv.